

Victor Obiols
ha estat l'últim
guanyador del
Carles Riba
JUANMA RAMOS

Victor Obiols Poeta i músic

"Sempre semblava que m'havia d'excusar d'una cosa o altra"

DRET AL MIRACLE
Victor Obiols

Premi Carles Riba
de poesia 2015
Editorial: Proa
Barcelona, 2016
Pàgines: 88
Preu: 16 euros

Víctor Obiols (Barcelona, 1960) és llicenciat en filologia clàssica per la Universitat de Barcelona i doctor en literatura comparada per la Universitat de Southampton, amb una tesi sobre l'obra poètica de Joan Ferraté. Traductor i docent, primer va tenir una formació musical entre clàssica i jazzística i va desenvolupar un *alter ego*, Víctor Bocanegra. Va guanyar l'última edició del Carles Riba amb *Dret al miracle*.

Vas publicar un primer llibre amb 14 anys perquè el teu pare hi va insistir. Això, dius, et va curar de la publicació frenètica. És només per aquest motiu que després has publicat més aviat poc? O hi ha més motius? Potser el compaginar la poesia amb la trajectòria de Víctor Bocanegra?

No tinc la sensació d'haver publicat poc. Justament l'any passat vaig publicar la meua antologia del segle XX, *Sol de Lluna ple*. Hi ha poetes que tenen una veu que va madurant i que és pròpia de la personalitat de l'escriptor. A mi em fa l'efecte de ser una mica pessoà, en aquest sentit. Tinc llibres molt diferents d'altres. No sé si és bo o dolent, simplement és. Els llibres són com els fills: un et surt ros i l'altre moreno. He procurat ser discret, no abassegar el públic amb un excés de publicacions. És molt relatiu; Lluís Solà es pensava que seria un poeta breu. Sí que és veritat que he anat fluctuant entre altres mons, i a més ara ja no tinc els dilemes psicoanalítics. Jo sóc Obiols i sóc Bocanegra. Sempre semblava que m'havia d'excusar d'una cosa o altra. Ara ja no m'avergonyeixo de res ni ho visc com una contradicció.

De fet, vas quedar finalista del Riba amb 15 anys (1975). El llibre era 'Pas en falç', del qual no conserves cap poema. Potser en conservo algun. Hauré de fer

arqueologia. Exhumarem alguna cosa. Hi ha gent que crema papers, jo no ho he fet mai.

Com vius el fet d'haver publicat el que has publicat? Parlo de la lletra. Poesia, la traducció recent de Mircea Eliade [‘El mite de l’etern retorn’, Fragmenta, 2015] i altres...

La traducció és una gran escola. Robert Lowell deia que quan no estava inspirat traduïa poemes que li agradaven. És el que ha fet Pere Rovira amb *Jardí francès*. És molt important que un poeta també sàpiga escriure en prosa. Normalment els poetes solen escriure prosas denses i ben construïdes. He escrit molta prosa, però no l'he publicada. Tinc molts dietaris inèdits. Si algun dia em proposo publicar-

Tinc la sensació que vivim saturats

los... Són notes; papers privats, que es diu. Però de vegades només falta que petis i vingui un familiar i els publiqui... I ja t'han fotut. Feliu Formosa fa poc va llegir *Sol de Lluna ple*. Jo li vaig dir que tenia la sensació de no haver fet encara res de bo. I ell em va dir: "Home, Víctor, jo vaig per la pàgina 134 i, vaja, alguna cosa sí que em sembla que has fet, de bo...". Jo ho deia sincerament. Em fa l'efecte que no he arribat a conformar cap obra definitiva.

A Vilaweb vas manifestar una certa precarietat econòmica...

Brossa deia: "La vida ja me la guanyo, el que passa és que no me la paguen!"

Aquí la musicoteràpia no hi té res a dir? No hi tornaries?

Vaig estar gairebé tres anys en un hospital psiquiàtric, però era a títol voluntari, com a terapeuta, s'entén... Ho vaig deixar, havia de fer bullir l'olla. Sí que ho faria, si en tingués l'oportunitat.

Des de l'any 1990 que et dediques a la traducció. Des de Mallarmé a papers infantils. Potser no se't coneix gaire, com a traductor.

Ho he fet per guanyar-me el pa. Vaig fer una traducció molt maca, de la qual se'n va parlar molt poc, *La filla*, de Robert Poste. A Impedimenta, una editorial de Madrid que em va publicar en català. Ara estic fent la traducció d'un autor anglès, Max Porter, per la col·lecció *Rata*, de la Iolanda Batallé. De tirada joyciana.

Quin criteri vas tenir en compte a l'hora de fer la selecció de l'antologia que va sortir a Els Llums? Això deu tenir a veure amb el gust estètic actual.

És una higiene mental. Tenia una intenció testimonial d'aplegar el que havia fet. Això et serveix per veure-ho tot junt i valorar-ho. És un llibre una mica artificial. Hi ha un llibre escrit de quan tenia 16 anys. Escrivia els versos per a la Montse, estàvem ben a prop, a les taules de l'escola. Havia fet poesia automàtica, però també poemes en la línia del que després ha fet el Víctor Sunyol, de cura i autoreferència del llenguatge, d'interiorització. Poemes a la manera de Foix... Coses molt diverses.

I a l'hora de seleccionar els poemes en ge-

neral? A 'Dret al miracle' hi ha poemes que tenen deu anys. No els vas descartar per dolents, sinó perquè no entraven dins els projectes anteriors?

Em feia sentit, posar-los a *Dret al miracle*. Homenatges a persones importants per a mi. L'últim llibre, *D'un juny dur*, era molt concentrat i escrit en poc temps. Hi havia poemes, en canvi, que no hi havien entrat, i també els vaig inserir aquí.

Què hi busques, en la poesia? El mateix que en la música? El mateix escrivint-la que llegint-la?

Hi ha un principi musical, el ritme, que és comú a totes dues arts. Però no te la puc respondre amb facilitat, aquesta pregunta. Potser la poesia té un aspecte més cerebral. Cantar i tocar és més físic.

Tens 'in mente' publicar l'obra completa, d'aquí a un temps?

Al contrari. Ara el que penso és que he de reposar de publicar. D'escriure, sí que en tinc ganes. Has de tenir una consideració pel públic lector. Tinc la sensació que vivim saturats. Hi ha una proliferació excessiva. Però també és cert que potser vivim una edat d'or de la poesia catalana.

Creus en la noció d'obra completa, però, en el sentit francès? O prefereixes una obra més dispersa, un discurs més fragmentari?

Mai m'ho he plantejat. He anat fent com bufaven els vents. Sempre he tingut la sensació de viure agafant el proper tren que surt. Hi ha gent que vol portar les regnes de la seva vida, i penso que d'entrada això és inútil. Encara que vulguis,

no ho faràs. Pujo al cavall i llenço les brides. No és ni millor ni pitjor que tenir la sensació de control total de la teva vida.

Quin paper ocupa Joan Ferraté, al qual vas dedicar la tesi, en la teva obra? Un altre autor a tenir en compte és Segimon Serrallonga, del qual vas tenir cura de l'edició de la seva antologia...

Joan Ferraté no era un poeta de raça. Va fer llibres formalment perfectes i instruc-

El Segimon Serrallonga sí que era un poeta

tius, però no era un home donat ni dotat per escriure poesia. Més aviat per llegir-la i interpretar-la. Tot el que va escriure sobre Carner i Riba és brillant. I potser l'edició que va fer d'Ausiàs March i el seu Kavafis. Jo sempre he estat una persona desordenada i dispersa i anar cap a personatges tan rigorosos era l'antítesi. El Segimon sí que era un poeta. Em va marcar molt. Era un gran intel·lectual, un assagista esplèndid. La gran exegesi del *Llibre d'amic* i dels *Cants d'Abelone* és seva. Coneixia la mística, havia estudiat teologia. Vivia la poesia d'una manera fonda, i també havia tingut experiències fortes,

personals, espirituals. Una espiritualitat que va més enllà del fet religiós. Al mateix temps, tenia la guspira del poeta inspirat, era genial com Verdaguer i Vinyoli. Un visionari amb un sentit transcendent de l'existència i format filològicament. Me'n sento deixeble, però m'agradaria haver-lo tractat molt més. Em va fer l'efecte d'una relació estroncada.

La teva poesia és inseparable de la teva vida, com apunta Pere Rovira al pròleg de 'Sol de Lluna ple'?

Segurament sí. A mi no m'ha interessat fer carrera, he viscut la poesia més íntimament, tot i que he guanyat alguns premis i no sóc un Simeó Estilita, un ermità. Estic inserit en la petita societat literària. Jo llegia els manifestos de Breton als 15 anys, amb grans dosis d'ingenuïtat. Però Rimbaud m'ha obsessionat sempre. És el paradigma del poeta precoç. Del geni. Això m'atreia molt. I hi havia l' LSD i la revolució pendent. *16 anys* és una cançó que vaig escriure als 23, inclosa com a poema aquí. En aquest llibre hi ha algunes mentides que potser ara puc confessar. No és del 1976, és una incrustació posterior. És una impostura. Jo que sempre he volgut mantenir separats el registre de la cançó i el de la poesia... Ja veus...

A 'D'un juny dur' ja hi havia foc, resurrecció, dins el cicle solar del calendari. A 'Dret al miracle' també. Hi ha Llätzer. I comença amb un enterrament, el de l'amor. Això entronca amb la idea de la publicació espanyola en el temps?

És cert. Hi ha llibres molt diferents, a *Sol de Lluna ple*. A *Amorfènix* és l'època de Bocanegra. El poema *Vocabulari* té un vers en què hi ha el títol del llibre de Pepe Sales que ha publicat Labreu: *Sense remei, sense re*. Ell el va posar en un quadro. M'havia d'il·lustrar el llibre...

Tens pensat fer un article sobre crítica literària. Què hi diràs? Què et molesta?

Sortirà a *Caràcters*. En podria fer més. Se li poden donar moltes més voltes. La qüestió és que no podem absorbir críticament tot el que es produeix. Hi ha una absència de cànon i falta endreçar les idees. La crítica, la sana, la imaginativa i sincera, és una part funcional fonamental d'un sistema literari.

Villon, Sales... Preveus portar a l'escenari un espectacle sobre algun altre poeta? Com va el cançoner de versions català? És el que ha acabat sent 'Sacrilegis'?

Sí, els *Sacrilegis* és un cançoner que va de Ramon Llull a Lluís Solà. Vull vehicular els poemes a través d'un suport musical. He intentat que els poemes arribin bé: a tothom que no llegeix poesia, fins i tot; que se'ls aprenguin de memòria. *Assaig de càntic en el temple*, d'Espriu, en clau de *reggae*...

Publiques un parell de crítiques mensuals. Les que t'han fet a tu, com les veus?

Bé, jo em sento ben tractat. N'han parlat bé i d'una manera intel·ligent. *